

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

ЕКОЛОГІЯ

Початкового рівня вищої освіти (короткий цикл)

за спеціальністю 101 – Екологія

галузь знань 10 – Природничі науки

Кваліфікація: молодший бакалавр з екології

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова Вченої ради

 / Олена НЕПОЧАТЕНКО/

(протокол № 6 від «31» травня 2023 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 1 вересня 2023р.

Ректор / Олена НЕПОЧАТЕНКО /

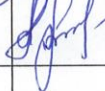
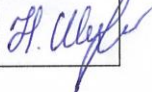
(наказ № 01-069/7/ОД від «31» травня 2023 р.)

Умань 2023 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма спеціальності 101 «Екологія» початкового рівня вищої освіти (молодший бакалавр) є нормативним документом з підготовки відповідних фахівців, який регламентує програмні компетентності, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги при підготовці молодших бакалаврів.

Освітньо-професійна програма спеціальності 101 Екологія розроблена робочою (проектною) групою у складі:

№ п/п	ПІБ	Посада	Науковий ступінь, вчене звання	Підпис
НПП				
1	Гнатюк Наталія Олександрівна гарант	доцент кафедри екології та безпеки життєдіяльності	канд. біол. н., доцент	
2	Гурський Ігор Миколайович	доцент кафедри екології та безпеки життєдіяльності	канд. с.-г. н., доцент	
3	Сонько Сергій Петрович	професор кафедри екології та безпеки життєдіяльності	докт. геогр. н., професор	
4	Василенко Ольга Володимирівна	доцент, завідувач кафедри екології та безпеки життєдіяльності	канд. с.-г. н., доцент	
5	Нікітіна Ольга Володимирівна	доцент кафедри екології та безпеки життєдіяльності	канд. с.-г. н., доцент	
6	Балабак Алла Василівна	доцент кафедри екології та безпеки життєдіяльності	канд. с.-г. н., доцент	
7	Кисельов Юрій Олександрович	завідувач кафедри геодезії, картографії та кадастру	докт. геогр. н., професор	
8	Шевченко Наталія Олександрівна	доцент кафедри екології та безпеки життєдіяльності	канд. екон. н., доцент	

Залучені стейхолдери			
№ п/п	ПІБ	До якої групи стейхолдерів належить (здобувач вищої освіти, випускник, роботодавець тощо)	Науковий ступінь, вчене звання (за наявності)
1	Наталія ЗАІМЕНКО	Директор Національного ботанічного саду імені Миколи Гришка НАН України. (м. Київ)	Член-кореспондент Національної академії наук України. Заслужений діяч науки і техніки України. Доктор біологічних наук.
2	Олександр ЯЦЕВИЧ	Перший заступник селищного голови Добровеличківської селищної ради, Добровеличківського району, Кіровоградської області	-
3	Володимир ГРАБОВИЙ	Заступник директора з наукової роботи НДП «Софіївка» НАН України	Кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник.
4	Євген КРАСОВСЬКИЙ	Голова Уманського міськрайонного центру Всеукраїнської громадської організації «Клуб органічного землеробства»	-
5	Альона МЕЛЬНИЧУК	здобувач вищої освіти	-

Програма погоджена: на засіданні кафедри екології та безпеки життєдіяльності (протокол № 10 від 15.05.2023 р); Вченою радою факультету плодоовочівництва, екології та захисту рослин (протокол № 6 від 24.05. 2023 р), схвалена. Науково-методичною радою університету (протокол № 5 від 30.05. 2023 р)

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (за наявності):

Профіль освітньої програми зі спеціальності

101 Екологія

1– Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Уманський національний університет садівництва; факультет плодоовочівництва, екології та захисту рослин; кафедра екології та безпеки життєдіяльності.
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Молодший бакалавр Молодший бакалавр з екології
Офіційна назва освітньої програми	Екологія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом молодшого бакалавра, одиничний, 120 кредитів ЄКТС.
Наявність акредитації	Ліцензія згідно наказу МОН №356-л від 24.04.2019 р.
Цикл/рівень	Закон України «Про вищу освіту» - молодший бакалавр, FQ-EHEA – короткий цикл, QF-LLL – 5 рівень, НРК Україна – 5 рівень
Передумови	Повна загальна середня освіта
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	1 рік 10 місяців
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://ects.udau.edu.ua/ua/informaciya-po-programam/fakultet-plodoovochivnictva-ekologii-ta-zahistu-roslin/op-ekologiya-molodshij-bakalavr.html
2 – Мета освітньої програми	
Формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	10 Природничі науки 101 Екологія
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна, Програма базується на сучасних наукових знаннях екології, структура та функціональні компоненти екосистем різного рівня та походження; антропогенний вплив на довкілля та оптимізація природокористування, традиційних та інноваційних підходах до їх вирішення.
Основний фокус освітньої програми	Загальна освіта в предметній області. Спеціальна. Формування та розвиток професійної компетентності для здійснення діяльності у галузі екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування з урахуванням сучасних вимог.

Особливості програми	Здобувач вищої освіти має сформувати професійні компетентності і орієнтуватися тенденціях розвитку сучасної підготовки фахівця з екології в галузі природничі науки; методами збирання, обробки та інтерпретації результатів екологічних досліджень; навичками науково-виробничої, проектної, організаційної та управлінської діяльності; здатністю до просвітницької діяльності в сфері екології. Оволодіння уміннями і навичками організації та проведення екологічних досліджень. Програмою передбачено навчальну практику.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність працевлаштування	доЗдійснюється за виконанням фахової діяльності згідно до найменувань видів екологічної діяльності, поданих у Національному класифікаторі України ДК 003:2010: 2213.2 Інженер з охорони природних екосистем; 2213.2 Інженер з природокористування; 2149.2 Інженер з техногенно-екологічної безпеки .
Подальше навчання	Можливість навчання за програмою першого рівня вищої освіти в галузях, що узгоджується з отриманим дипломом молодшого бакалавра. Випускники, які успішно пройшли державну атестацію і отримали освітній рівень “Молодший бакалавр” можуть продовжувати навчання за скороченим терміном навчання. Скорочений термін передбачає як організацію навчального процесу за інтегрованими навчальними планами (окремі потоки), так і шляхом зарахування зазначених осіб на вакантні місця 2-3 курсів загальних потоків.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентсько-центроване проблемно-орієнтоване навчання, самонавчання. Лекції, лабораторно-практичні заняття в малих групах, семінари самостійна та індивідуальна робота, консультації із викладачами, навчальна і виробнича практика. Підсумкова атестація – кваліфікаційний екзамен.
Оцінювання	Система оцінювання знань за дисциплінами освітньо-професійної програми складається з поточного та підсумкового контролю. Поточний контроль знань здобувачів проводиться в усній формі (опитування), модульний тестовий контроль; курсова робота, щоденник з практики. Підсумковий контроль – екзамен/залік (за сумою накопичених протягом вивчення дисципліни балів). Підсумкова атестація – комплексний кваліфікаційний екзамен.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності. ЗК 2. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 3. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою, як усно, так і письмово. ЗК 5. Здатність спілкуватися іноземною мовами. ЗК 6. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК 8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 9. Здатність працювати в команді. ЗК 10. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК 12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
-------------------------------------	---

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 1. Знання та розуміння теоретичних основ загальної екології, заповідної справи та прикладної екології. СК 2. Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук. СК 3. Розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук. СК 4. Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства. СК 5. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю. СК 6. Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління. СК 7. Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища. СК 8. Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі. СК 9. Здатність до участі в розробці системи управління та поводження з відходами виробництва та споживання. СК 10. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень. СК 11. Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування. СК 12. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем. СК 13. Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами.
7 – Програмні результати навчання	
ПР01. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами. ПР02. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування. ПР03. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування. ПР04. Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки. ПР05. Знати концептуальні основи моніторингу та нормування антропогенного навантаження на довкілля. ПР06. Виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття. ПР07. Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду. ПР08. Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень. ПР09. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення. ПР10. Уміти застосовувати програмні засоби, інформаційні технології для забезпечення екологічних компетентностей. ПР11. Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище. ПР12. Уміти виділяти екосистеми, біологічне різноманіття, екологічні фактори середовища, визначати токсичність хімічних речовин. ПР13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.	

ПР14. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу.

ПР15. Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів.

ПР16. Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі.

ПР17. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.

ПР18. Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.

ПР19. Підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Процес навчання забезпечують фахівці кафедр університету.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення відповідає ліцензійним вимогам щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти і є достатнім для якісного забезпечення освітнього процесу.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Офіційний сайт Уманського НУС: http://www.udau.edu.ua/ua/index.html ; - точки бездротового доступу до мережі Інтернет; - необмежений доступ до мережі Інтернет; - наукова бібліотека, читальні зали.

9 – Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Уманським НУС та закладами вищої освіти України
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Уманським НУС та закордонними закладами освіти: Державна вища професійна школа в Плоцьку, Польща; Вроцлавський природничий університет, Польща; Академія імені Якуба з Парадижа в Гожуві Великопольському, Польща; Економічна академія ім. Ценова, Свіштов, Болгарія та ін.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Передбачена можливість навчання іноземних студентів. Навчання іноземних здобувачів вищої освіти проводиться на загальних умовах.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент освітньо-професійної програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Історія та культура України	4,0	екзамен
ОК 2.	Українська мова	4,0	екзамен
ОК 3.	Іноземна мова	5,0	залік
ОК 4.	Філософія	3,0	залік
ОК 5.	Фізичне виховання	8,0	залік
ОК 6.	Безпека життєдіяльності	6,0	залік
ОК 7.	Вища математика	4,0	залік
ОК 8.	Фізика	3,0	залік
ОК 9.	Інформатика і системологія	3,0	екзамен
ОК 10.	Хімія з основами біогеохімії	6,0	екзамен
ОК 11.	Основи геології	6,0	екзамен
ОК 12.	Основи гідрології	3,0	екзамен
ОК 13.	Організація освітнього процесу зі спеціальності Екологія	3,0	залік
ОК 14.	Загальна екологія	7,0	залік екзамен
ОК 15.	Заповідна справа	3,0	екзамен
ОК 16.	Біологія	4,0	екзамен
ОК 17.	Загальне природокористування прикладна екологія	5,0	залік
ОК 18	Навчальна практика (Модуль навчальних дисциплін)	6,0	залік
	Виробнича практика	4,5	
ОК 19	Підсумкова атестація	1,5	екзамен
Вибіркові компоненти ОП			
	Загальний обсяг обов'язкових компонент	89	
ВК	Загальний обсяг вибіркових компонент	31,0	
	Загальний обсяг освітньої програми	120	

Здобувач вищої освіти здійснює свій вибір згідно Положення про вибіркові дисципліни в Уманському національному університеті садівництва.

Деталі за посиланням: <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2016/Polozhennya-pro-vibirkovi-disciplini-v-Umanskomu-NUS.pdf>

* Вибір здійснюється з каталогу елективних (вибіркових) дисциплін.

Деталі за посиланням:

<https://www.udau.edu.ua/ua/for-students/katalog-elektivnix-vibirkovix-disciplin/>

2.2. Структурно-логічна схема ОПП

1 курс

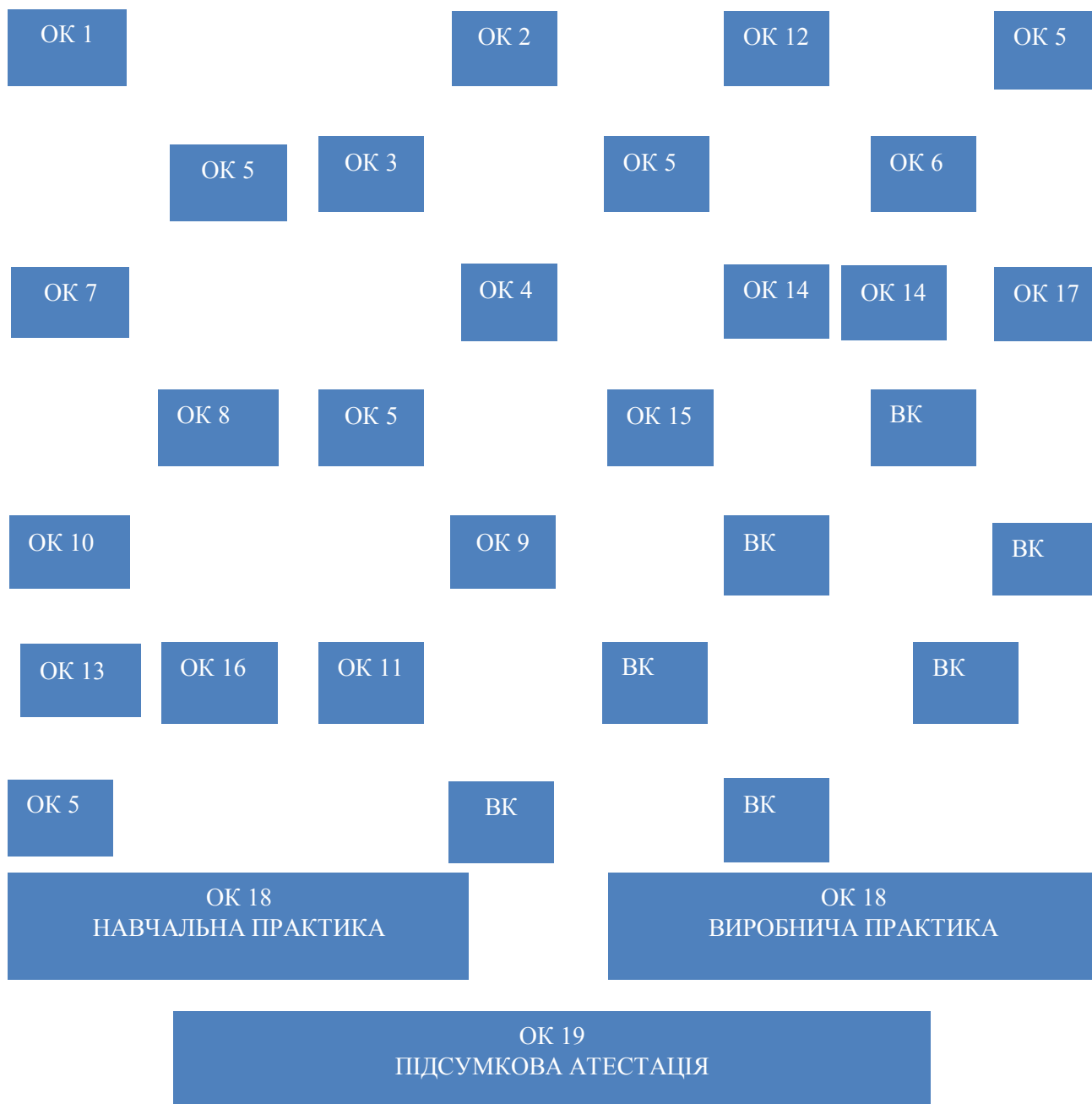
2 курс

1 семестр

2 семестр

3 семестр

4 семестр

3.Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Екологія» спеціальності 101 «Екологія» проводиться у формі комплексного кваліфікаційного екзамену та завершується видачою документу державного зразка про присудження освітнього ступеня молодшого бакалавра з присвоєнням кваліфікації: молодший бакалавр із екології.

Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється Екзаменаційною комісією після завершення навчання на освітньому ступені «молодший бакалавр» з метою комплексної перевірки й оцінки теоретичної та практичної фахової підготовки студентів-випускників. Екзаменаційна комісія створюється щороку у складі голови та членів комісії. Екзаменаційна комісія працює у строки, визначені графіком навчального процесу на поточний навчальний рік, що розробляється на основі навчальних планів, затверджується ректором університету.

Рішення екзаменаційної комісії про оцінку результатів атестації, присудження освітнього ступеня, а також про видачу здобувачам вищої освіти дипломів (дипломів з відзнакою) про закінчення вищого навчального закладу приймається на закритому засіданні екзаменаційної комісії відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів екзаменаційної комісії, які брали участь в її засіданні.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

[illegible]